

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Remittuntur tibi peccata tua. Nulla nisi primaria satis esse potest cura de
peccatis evitandis. Hac hebdomada, De rebus opportunè agendis, &
actionibus recte in Deum dirigendis agitur; ex parabola de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

Quid cogitatis mala in cordibus vestris?

Minimum culpæ malum majus est quolibet pœnæ malo.

Inordinatio cordis quantumcunque parva, majus est malum inordinati-
one corporis quantumcunque ma-
gna.

In 2. parte, Feria sexta infra Hebdomadam primam post Pascha: Et Sabbato infra Hebdom. tertiam, paucis quibusdam mutatis terminis.

In tertia item parte, Sabbato infra Hebdom. decimam.

Surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam. Et surrexit & abiit in domum suam.

Qui rationes inquirit obedientiæ, rationem quærit inobedienciæ.

Feria 4. infra Octavam Ascensionis Domini, Quod sanati corporis erat iudicium, ferre lectum à quo ferebatur; hoc idem est sanati animi, si regat appetitum à quo regebatur.

SIC sancti Patres referunt ad appetitum coercendum, quod hic de sublato in humeros lecto legitur factum à sanato Paralítico, ut videtur in ea Hebdomada primæ partis infra Hebdomadam 4. quam supra videndam monuimus circa hoc miraculum, præfertimque Fer. 4.

Ratio verò propositæ Veritatis est, quod sanitas corporis & animi est ordinata temperatura partium. Sed tunc est solum ordinata temperatura partium animi, cum animus seu Ratio regit appetitum. Quod cum per se sit planum, tum hic unus modo sufficiat S. Leo. Agnoscat, inquit, rationalis animus, majores delicias menti datus esse quàm carni. Et cum audit sibi per Spiritum Sanctum dici: Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua avertere, intelligat sibi contra omnia quæ sensibus corporeis blandiuntur, Temperantia faciendam esse virtutem, per quam dum exterioris hominis voluptas minuitur, sapientia interioris augetur. Et paucis interjectis, quia cum caro concupiscens adversus Spiritum spirituali cupiditate superatur, libera obtinetur sanitas & sana libertas: ut & caro mentis iudicio, & mens Dei regatur auxilio. Quod Hayncusue Pars quarta.

& alibi repetens sub aliis nominum symbolis: Sunt, inquit, in terra nosmetipsos multa certamina, & aliud caro adversus Spiritum, aliud adversus carnem Spiritus concupiscit. In quâ dissensione si cupiditates corporis fuerint fortiores, turpiter animus amittet propriam dignitatem, & sanitatem, & perniciosum erit eum servire, quem decuerat imperare. Si autem mens Rectori suo subdita, & supernis muneribus delictata, terrena voluptatis incitamenta calcaverit & in suo mortali corpore regnare peccatum non siverit, ordinatissimum tenebit ratio principatum, & munitiones ejus nulla spiritualium nequitiarum labefactabit illusio: quia tunc est vera pax hominis, & vera libertas quando & caro animo iudice regitur, & animus Deo præside gubernatur. Quod etiam spectant illa ejusdem: Præceptis Apostolicis obedire curemus, emundantes nos ab omni inquinamento carnis ac spiritus: ut castigatis colluctationibus quæ sunt inter utramque substantiam, animus quem sub Dei gubernaculis constitutum corporis sui decet esse Rectorem, dominationis suæ obtineat dignitatem.

Serm. 1. de Quad.

Præter has autem Veritates quæ aliunde depromuntur; una est maximè propria loci hujus ad verba Christi Domini: Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Quod enim Christus sic primò de peccatis agat cum illo viro qui unam corporis sanitatem videbatur exposcere, hoc planè docet, hanc primam ejus & præcipuam erga nos esse curam, ut quod malorum extremum est omnium, & causa cæterorum, peccatum, penitus tollat, nosque simul in idipsum cum illo conspirantes, primam hanc inter cæteras curam statuamus. nihil ut planè sit non modo ex temporalibus sed neque ex spiritualibus studiis & curis, quod æquè procuremus, ac illam peccati fugam. Rei totius cardo vertitur in illa prima vel primaria cura; quamobrem non potuit aptius exprimi Veritas, quàm si universim asseratur:

Serm. 4. de Quad.

Nulla nisi primaria satis esse potest cura de peccatis evitandis.

RATIO EST, Quod nulla satis esse potest cura de peccatis evitandis nisi quæ suo modo respondeat cura, quam Christus Dominus de his habet expellendis.

Sed nulla est quæ huic respondeat, nisi sit primaria. Ergo & nulla nisi primaria satis esse potest de peccatis evitandis cura, quam propterea necesse est omnino adhibere.

K I. PUN,

Serm. 4. de Quad.

I. PUNCTUM.

Primum propositionem, tria hic paucis attinguntur quæ fufius explanari possent. Primum est quod quando duæ causæ sive inanimæ, sive animatæ simul concurrunt ad unum effectum, quarum una nihil agit nisi prout est mota ab alia, sic causa mota debet aptè convenire cum movente seu motrice, ut nisi aptè conveniat, nihil efficiat. Nam ut in corporibus globisque cælestibus, inquit S. Ignatius, in ea quam de obedientia, scripsit Epistola, ut alius alium afficiat moventis, requiritur, ut certa quadam convenientia & ordine inferiori orbis superiori subjiciatur: sic in hominibus cum aliorum alterius auctoritate movetur quod per obedientiam fit, oportet ut is qui ab alterius nutu pendet, subserviat & obsecundet, ut virtus ab imperante ad eum derivetur & insuat.

Secundum est, quod cum in omnibus tum præsertim in expellendis peccatis, duæ simul hæ dicuntur causæ concurrere, divina Christi gratia, & humana nostra voluntas: Nihil hæc planè potest sine illa: sed neque illa facit quidquam sine ista. Unde hæ geminatæ in Scripturis utrimque voces: *Convertite nos Domine ad te, & convertertemur. Et Convertimini ad me, & ego convertar ad vos*, quia sic videlicet, ut ait Tridentinum, *libertatis nostræ admonemur, & Dei nos gratia præveniri consistemur.*

De proinde quod tertium est, nisi nostra voluntas in hoc tam ponderoso negotio rectè conveniat cum Christo Domino, nihil profusum efficiet. Omnes isti ambulantes fraudulenter, ac & ferrum univèrsi corrupti sunt, inquit Prophetæ. *Defecit sufflatorium, in igne consumptum est plumbum, frustra conflagavit conflagator, malitia enim eorum non sunt consumpta. Argentum reprobum vocate eos, quia Dominus projecit illos.* Stupenda ceterè verba, sed valde apta ut intelligamus quòd sicut aurum vel argentum quæ in conflagatorium purganda conjiciuntur, si foris non sunt purgata, inde provenit quòd non sint aptè disposita cum plumbo seu vivo argento quo nunc conflagatores utuntur: sic cum malitiæ peccantium non sunt consumptæ, non aliunde est quàm quòd peccantes non aptè conveniant cum illa gratia qua traherentur à peccato commisso vel committendo, unde & sensim reprobantur quia deseruntur ab illa gratia, & de-

Ios. 2.

Zach. 1.

Sess. 1. c. 5.

Ier. 6.

fertis quid aliud frequentius accidit quàm quòd ait Apostolus: *Proficiens in pejus errantes, & in errorem mittentes?* 2. Tim.

II. PUNCTUM.

SED nulla est cura, nisi primaria, qua satis aptè conveniat cum Christo Domino

Tria hic etiam consequenter enodanda essent. Primum quæ sit cura primaria, nempe illa quæ vehementius & ante omnia seu præ cæteris omnibus curis & studiis circa illud versatur cuius est cura, quantæcumque sint aliæ seu aliarum rerum curæ, si foris simul concurrant cum prima, tunc illi cedent; nec aliter prima seu primaria poterit dici nisi quatenus illi cedent aliæ quæ secundariæ propterea nuncupantur, quòd non nisi post primam moventur. Sic avaro prima cura est cumulandæ pecuniæ; sic ambitioso & aliis quod quisque carius habet, hoc primum illis est curæ. *Voi enim est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.* Math.

Secundo, magna est profusum in agendo differentia primariæ curæ cum reliquis. Nam: quòd quis curat primariò, non tantum illud vehementius, & ante alia id procurat, sed ita vehementer procurat, ut si non possit peragi nisi cum aliarum detrimento rerum, consentiat potius huic rerum detrimento, quàm de sua prima remittat curam. Unde S. Bernardus contra illos qui primam in scientia sibi comparanda ponebant curam, cum aliquo etiam religionis & conscientie dispendio: *Sis tanto, inquit, studio & sollicitudine quæreretur conscientia quanto scientia; & citius apprehenderetur, & ut illius retineretur: Quali diceret, si ex æquo saltè illæ curæ moverentur, & scientiæ & conscientie, tunc posset tolerari: sed cum prima sit cura scientiæ, vergit in detrimentum conscientie, quòd ceterè damnosum est.*

Tertiò denique, nisi primaria nostra sit cura cum Christo in evitandis peccatis, nulla erit sufficiens, nulla satis apta & conveniens ad hunc effectum dici potest, quia, cum, ut primò diximus, cura Christi circa peccatum expellendum sit omni modo primaria, profectò nisi sit omnino nostra talis, non illi respondebit, tantoque intervallo simul inter se discrepabunt illæ curæ quanto primaria & secundaria, quòd ceterè intervallum tantum refert ad effectum, ut vix ullus propterea producat; vix ullus peccatum fugiat quanto esset affectu & effectu fugiendum.

Nam

Nam pro sua Christus prima cura vellet postponi omnia, pecuniam, famam, honores, vitam comoda & ipsam vitam: hoc enim diximus esse proprium primæ curæ ut sibi subiciat cætera: Jam verò ex hominibus cui tantum in fugiendo peccato cura erit secundaria, non sic postponet omnia, non sic famam aut opes aut vitam, aut illud denique cuius potiore habet curam: sicque fiet ut nihil fiat, nihil enim fiet nisi peccatum evitetur, sæpè autem non evitatur nisi cum aliqua bonorum jactura temporarium, inquam homo jacturam nunquam consentiet, si pluri ducatur abundare bonis, quàm catere peccatis; si potior cura sit homini suæ pecuniæ, quàm suæ conscientiæ, non fiet quod Christus ab illo præcedit homine, non evitabitur peccatum quod evitari non potest, nisi potior habeatur cura conscientiæ quàm pecuniæ.

Matth. 5. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & projice abs te, expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quàm totum corpus tuum mittatur in gehennam; Hæc est prima Christi cura de peccato evitando, à qua tantum distat illa hominis quæ est tantum secunda cura, quantum distat, erueret sibi oculus, vel non erueret, scandalizari vel non scandalizari, ad vitam ingredi vel in gehennam mitti. Nam quòd prima Christi cura vellet erui oculus, non vult secunda hominis; nollet quidem homo scandalizari, nollet peccare, nollet detrimentum in anima pati: sed non simul cum oculi detrimento, non simul cum jactura pecuniæ, licet ea jactura sit aliquando necessaria: talis est enim natura primæ vel secundæ cuiuspiam rei curæ, ut quod prima vellet perdi, nollet secunda: vel quod secunda vellet lucrum, nollet prima. Quantum autem illa distent, quis non videt? Quanti portò ista distantia sit impedimenti ad effectum qui est peccati fuga, quis non intelligit? Cum præcipue non evitatur peccatum nisi eruto prius oculo, quem sibi non patietur erui, qui primam evitandi peccati curam sibi non statuerit. *Quam obrem liquèdè Christus Dominus: Qui non est mecum contra me est. & qui non colligit mecum, dissipat. Et Propheta: Numquid ambulans duo pariter, nisi con veneris eis?*

III. PUNCTUM.

NULLA ergo nisi primaria satis esse potest cura de peccatis evitandis, Quia nulla satis

esse potest, nisi quæ Christi curæ conveniat & respondeat, nulla autem ei conveniat nisi primaria, cum talis in illo semper extiterit ex quo genus humanum in humana natura curare coepit. Hoc est primum quod venturus in mundum sibi proposuit, peccata tollere. Hoc est quod ei nomen Jesus indidit: Hoc est quo à Joanne agnitus est, & quo agnoscendum nobis fecit: *Eccce agnus Dei, Ecce qui tollis peccatum mundi.* Mirum certè cum tanta dici possent de Christo quibus à suo Præcuratore magnificentius prædicari potuisset, hoc unum cæteris tacitis declaratur, *Quod tollas peccatum mundi.* Sed nihil poterat dici excellentius; quia hic est ejus incarnati primarius finis, hoc ejus principale munus & officium; hæc illius officii prima est cura. Nihil autem excellentius de quoquam dixeris quàm quod attingit primam ejus officii partem. Noverat ille sanctus Præcurator, noverat sua ipsius experientia, suo ipsius ingenti bono, quid primò acturus in mundum venisset mundi Salvator, quidve primò is ageret in animos nostros; nam cum uterque maternis adhuc contineretur claustris, Christus quidem in sinu Beatissimæ Virginis Matris, Joannes autem in utero matris Elizabeth cum originali sua culpa: venit fecunda Virgo ad fecundam sterilem, venit infans Jesus ad infantem Joannem, & primum quod Jesus erga homines opus operatus esse agnoscitur, fuit illa culpæ remissio, fuit illa Joannis sanctificatio.

Deinde verò quid est quod primum inter homines egit aut prædicavit? Nonne hoc unum, *Pœnitentini?* Quæ porò Sacramenta instituit, quorandem fide instituit, nisi ut per illa remitteretur peccatum? Denique ne ab hodierno Evangelio discedas longius, quod erat vel maxime de Christo audiendum & credendum omnibus, ipsum esse Deum, quo tandem evidentiori signo id demonstravit quàm remittendo peccatum? *Ve sciat is, inquit, quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait paralytico, surge, tolle lectum tuum & vade in domum tuam. Et surrexit & abiit in domum suam.* Quali diceret Dominus, sicut videtur hoc miraculo me verè peccata remittere, ut intelligite me verè Deum esse cum peccata remitto. Hoc est signum divinitatis meæ, quod est humanitatis insigne. *Hic est fidelis sermo & omni acceptione dignus, quod Christus Iesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum*

primus ego ſum, inquit Apoſtolus: ſed ideo miſericordiam conſecutus ſum, ut in me primò oſtenderet Chriſtus Jeſus omnem patientiam, ad informationem illorum qui credituri ſunt illi, in vitam æternam. Id eſt, in hoc præcipuè Chriſtus ſe inſignem mundo fecit quod me à peccatis convenerit, nam inde homines cum Optimum Maximum noſſe poterunt qui talem à peccatis hominem revocarit.

Hoc eſt quod ipſe Dominus tanquam certiffimum Apoſtolatus inſigne, ſuo item Apoſtolo commendabat; *Eripiens te de populo & gentibus in quas nunc ego miſſo te, aperire oculos eorum, ut converſantur à tenebris ad lucem, & do poteſtate Satana ad Deum, ut accipiant remiſſionem peccatorum.* Hoc primum ad quod te miſſo, & propter quod te Apoſtolum conſtituo.

Coloſſ. 1. In quo, & laboro, inquit, certando ſecundum operationem ejus quam operatur in me, in virtute.

Sic planè nobis eſſet collaborandum, ſic pari gradu & animo ambulandum, ſic pari cura & ſtudio vigilandum, *Vigilate mecum; Sic non vigila veris, veniam ad te tanquam fur: Quid eſt ſi non vigila veris niſi quantum ipſe eſt ſolicitus, tu non minorem ſolicitudo adhibeas, prout jam antea manifeſtè ſignificaverat: Indicabo tibi, o homo, quid ſit bonum, & quid Dominus requirat à te; utique ſolicitum ambulare cum Deo tuo. Proh quantum alioquin probrum & damnatum! Hinc tota peccantium pernicies & damnatio; vix ullus eſt qui non aliqualem adhibeat*

Mich. 6.

HAC HEBDOMADA, proponitur parabola de otioſis Operariis in vineam conductis, ex Matthæi vigefimo capite. Tùm quæ habentur Joannis ſeptimo de invitato à ſuis Domino ut manifeſtaret ſe mundo, veniretque Jerofolymam ad diem feſtum ſcenopegia, ſeu Tabernaculorum. Tunc quidem Chriſtus ire noluit quo rogabatur apparatu: ſed quaſi tantum in occulto cùm jam dies feſti celebrarentur, in urbe adfuit & multa in Templo docuit unde ad tempus rectè collocandum, ac dirigendas in Divinum beneplacitum quotidianas noſtras actiones valde inſtruimur.

curam & vigilantiam, ſed quia vix ullus eſt, qui qualem oportet, adhibeat; ſic nullus peccandi finis & modus. *Si dixerimus, quoniam ſocietatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur, & veritatem non facimus. Si autem in luce ambulamus, ſicut & ipſe eſt in luce, ſocietatem habemus ad invicem; Quasi diceret, non aliter ſumus conjuncti, quam ſi velut in luce ſimul vigilemus, & eodem conſpiremus. Quando cuique eſt plus propenſionis in vitium aliquid, tantò illi Chriſtus plus invigilat, & tantò ipſi vitioſo plus, errè eſſet invigilandum. Sed contrà evenit, nullibi ſegnus quam ubi Chriſtus vigilantior: quæ morbi gravitate Chriſtus excitatur ad majorem curam, eadem provocatur infirmus ad minorem. Hæc eſt enim noſtra major Infirmas, Infirmatatem noſtram ignorare nec vel le ſcire, ne curetur;*

Vide in 1. parte, Feria 5, infra Hebdomadam 6. poſt Epiphaniam; ubi expreſſa hæc agitur Veritas:

Quod gravius in te eſt malum, hoc minus vis ſanari.

Vide & Epistolam paræneticam S. Eucherii, unde ex multis hæc pauca ſatis apta tali argumento. *Primas apud nos curas qua prima habentur, obtineant, ſummasque ſibi ſolicitudo partes, qua ſumma eſt, vindices: hæc nos occupet in præſidium ſui jam non plane prima, ſed ſola omnia vincat, eo ſtudio quo præcedis omnia.*

FERIA